

Arkivsak:

Arkivkode:

Saksbehandler: Eigil Jakobsen

Saksgang

Byutviklingskomiteen
Oppvekst, - miljø og kulturkomiteen.
Helse - og sosialkomiteen.
Eldrerådet
Ungdomsrådet
Rådet for funksjonshemmede
Bydelsutvalget

Møtedato

16.april.2012
17.april.2012
18.april.2012
23.april.2012
23.april.2012
24.april.2012
03. mai 2012

HANDLINGSPLAN FOR UNIVERSELL UTFORMING 2012-2014 – MED BEHANDLING I KOMITEER OG RÅD

Innledning

Universell utforming er ikke målet i seg selv, men et virkemiddel eller en arbeidsprosess som en kan måle resultatene etter. Derfor må målet om tilgjengelighet omfatte en bred og inkluderende definisjon av universell utforming, det vil si et samfunn som er inkluderende og sikrer likestilling for alle og som tar opp i seg både fysisk utforming, tilgang til personlig assistanse og opplæring av personell til å yte slik assistanse og valgmuligheter i samsvar med den enkeltes behov.

Denne handlingsplanen inneholder overordnede prinsipper, mål og tiltak for universell utforming innenfor det som er bydelens forvaltningsområde og må ses i sammenheng med strategisk plan og handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse. Samtidig er det viktig at det settes realistiske mål for de enkelttiltak som skal gjennomføres.

1. Kompetanse

- Ansatte skal gjøres kjent med og bli bevisst om diskriminerings- og tilgjengelighetsloven og prinsipper for universell utforming.
- Egne lokaler skal vurderes med hensyn til tilgjengelighet og nødvendige tiltak utarbeides. Ved inngåelse av nye leiekontrakter for bydelens tjenestesteder skal de være universelt utformet.
- Rådet for funksjonshemmede skal brukes aktivt som kompetanseorgan ved gjennomføring av tiltak i bydelens regi, og der bydelen samarbeider med andre etater, som for eksempel opparbeiding av strøkgater.

2. Samarbeid

- Bydelen skal følge opp samarbeidet med andre kommunale etater; blant annet Bymiljøetaten, Plan- og bygningsetaten og Eiendoms- og byfornyelsesetaten, blant annet i reguleringsaker, ved nybygg og arbeider med/i det offentlige rom.
- Bydelen skal arbeide for at snørydding gjennomføres slik at god standard for tilgjengelighet ivaretas, med særlig vekt på HC-parkeringsplasser, gangfelt, fortau og holdeplasser og atkomst til/fra holdeplass.
- Bydelen skal arbeide for at ansvarlige etater gir informasjon i universelt format ved grave- og anleggsarbeider, herunder flytting av holdeplasser for trikk og buss.
- Bydelen skal søke dialog med lokalt næringsliv og næringslivsorganisasjoner med tanke på universell utforming og bedre tilgjengelighet for funksjonshemmede.

3. Informasjon

- På bydelens internettsider skal det informeres om vårt arbeid med universell utforming og tilgjengelighet for funksjonshemmede.

4. Reguleringsaker – møteplasser

- Byutviklingskomiteen skal brukes aktivt i høringssaker, blant annet ved å kreve universell utforming i alle overordnede reguleringsplaner og byggeplaner.
- Det skal kreves universell utforming i all utvikling av møteplasser.

5. Drift og vedlikehold

- Det skal gjennomføres kontroller for å hindre uheldig bruk av offentlige områder som feilaktig plassering av bord og stoler for utekaféer, vareutvalg foran butikker og andre fysiske hindringer.
- Bydelens parker skal være tilgjengelige for alle.
- Der bydelen har vedlikeholdsansvar i det offentlige rom for blant annet snørydding, skal god standard for tilgjengelighet ivaretas.

6. Frivillige organisasjoner

- Ved tildeling av tilskudd til frivillige organisasjoner skal universell utforming og tilrettelegging for mennesker med funksjonsnedsettelse vektlegges.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak:

[Handlingsplan for universell utforming 2012-2014 vedtas.](#)

Behandling i Byutviklingskomiteen 16. april:

Bydelsdirektørens forslag til vedtak;

Handlingsplanene 2012-2014 tas til etterretning.

Rs endringsforslag:

Handlingsplan for universell utforming 2012-2014 vedtas med følgende tillegg og endringer:

Ny overskrift «1. Om handlingsplanen» (etterfølgende nummerering forskyves) med følgende punkter:

- Handlingsplanen evalueres årlig, i oktober, i forbindelse med kommende

budsjettbehandling. Det er viktig at dette innarbeides i de administrative rutiner, og følges opp i praksis.

(Første setning vedtatt i BU 28.10.2009)

- Handlingsplanene skal være tre-årige. Neste plan vedtas innen utgangen av 2014.

Endring av punkter under «1. Kompetanse»

- △ Ansatte skal gjøres kjent med og bli bevisst om diskriminerings- og tilgjengelighetsloven og prinsipper for universell utforming. Det skal gjennomføres opplæring i universell utforming, både sentralt i bydelsadministrasjonen, og i ytre organer, institusjoner etc. (Den understrekede teksten er tillegg til eksisterende punkt. Teksten er hentet fra forrige plan.)
- △ Egne lokaler skal vurderes med hensyn til tilgjengelighet og nødvendige tiltak planlegges og iverksettes. (erstatte «utarbeides» med «planlegges og iverksettes» i eksisterende punkt)

Nye punkter under «2. Samarbeid»

5. Følge opp Byantikvarens arbeid med forvaltningsplan for Birkelunden og gatene omkring, for å sikre en god framdrift og at tiltak for universell utforming kommer med i planen. Planen er av stor betydning også for resten av Thorvald Meyers gate, da alle andre tiltak i denne gata er utsatt inntil planen foreligger.
6. Bydelen skal følge opp at alle valglokaler i bydelen og atkomster til dem tilfredsstillende kravene til universell utforming. **Innen utgangen av 2012 bør administrasjonen – i kontakt med det kommunale valgstyret (2011), og ved behov ved kontakt med de aktuelle vaktmestere, sikre seg erklæringer om situasjonen for universell utforming slik den var ved Valg 2011. Spesielle svakheter i og utenfor bydelens valglokaler må identifiseres og utbedres i rimelig tid før valget i 2013.**
7. Bydelen skal i kontakt med andre bydeler, som har handlingsplaner for universell utforming, finne ut om feltet kan styrkes ved å se om de har aksjonspunkter vi kan lære av. Dette rapporteres ved evalueringen i oktober 2012.

Tillegg og nytt punkt under «3. Informasjon»

- På bydelens internettsider skal det informeres om vårt arbeid med universell utforming og tilgjengelighet for funksjonshemmede. Nettsidene skal også inneholde lenker til relevant informasjon som er tilgjengelig på andre nettsteder. (Den understrekede teksten er tillegg til eksisterende punkt.)
- Det skal informeres om arbeidet med universell utforming på bydelssidene i Ditt Oslo, og andre aktuelle steder.

Nytt punkt under «4. Reguleringsaker – møteplasser»

- Byutviklingskomiteen skal gjennomføre befarings i samarbeid med interesseorganisasjoner for funksjonshemmede, for å synliggjøre hvilke tiltak som kan gjøre det lettere for funksjonshemmede å ferdes i bydelen.

Endringer og tillegg under «5. Drift og vedlikehold»

- △ Det skal gjennomføres kontroller for å hindre uheldig bruk av offentlige områder som feilaktig plassering av bord og stoler for utekaféer, vareutvalg foran butikker og andre fysiske hindringer. Det skal vurderes hvordan privatpersoner enklest mulig kan få innrapportert overtramp, for eksempel ved bruk av standard skjema. (Den understrekede teksten er tillegg til eksisterende punkt.)
- △ Snørydding skal generelt gjennomføres slik at god standard for universell utforming

oppretholdes. Også der bydelen ikke har vedlikeholdsansvar skal bydelen være aktiv, blant annet ved henvendelser til ansvarlige etater. Særlig vekt legges på tilgjengelige HC-parkeringsplasser, gangfelt og soner, samt på fortau og holdeplasser og til/fra holdeplass. *(Noe modifisert formulering fra BU 2009. Erstatte punktet «Der bydelen har vedlikeholdsansvar i det offentlige rom for blant annet snørydding, skal god standard for tilgjengelighet ivaretas.»)*

- ▲ Det skal arbeides for flere nedsenkede fortauskanter, ved henvendelser til aktuelle etater, uten å vente på mer omfattende utvikling av strøkgater etc. Samarbeid innledes med Råd for funksjonshemmede om kartlegging av de mest aktuelle stedene.

Omforent forslag til vedtak:

Handlingsplan for universell utforming 2012-2014 tas til etterretning og Rs forslag til vedtak følger saken til AU og BU.

Votering:

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Handlingsplan for universell utforming 2012-2014 tas til etterretning og Rs forslag til vedtak følger saken til AU og BU.

Behandling i Oppvekst-, miljø- og kulturkomiteen 17. april:

Endringsforslag til Handlingsplan for universell utforming fra SV:

Erstatte første avsnitt med følgende tekst:

Universell utforming er utforming av produkter og omgivelser på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpasning og en spesiell utforming. Målet er et tilgjengelig samfunn som er inkluderende og sikrer likestilling for alle. De syv prinsipper om universell utforming er som følger:

Gi like muligheter for bruk

Være fleksibel i bruk

Være enkel og intuitiv i bruk

Gi forståelig informasjon

Ha toleranse for feil

Kreve lav fysisk anstrengelse

Ha størrelse og plass for tilgang og bruk

Begrunnelse: Definisjonen som presenteres i det første avsnittet er motstridende med definisjonen av universell utforming som anvendes i Oslo kommunes strategiske plan for universell utforming (2009) – se utklipp under. Denne begrepsavklaringen er mer konkret og i tråd med strategisk plan.

Under punkt 1. Kompetanse:

Endre ”Egne lokaler skal vurderes med hensyn til tilgjengelighet” til ”Egne lokaler skal vurderes med hensyn til universell utforming”

Begrunnelse: Viktig å være oppmerksom på forskjellen mellom tilgjengelighet og universell utforming (uu har strengere krav enn tilgjengelighet).

Under punkt 1. Kompetanse:

Endre "...og nødvendige tiltak utarbeides" til: "...og nødvendige tiltak utredes og iverksettes".

Begrunnelse: Mer konkret og handlingsrettet

Under punkt 2. Samarbeid:

Legge til Byantikvaren, etter Plan- og bygningsetaten.

Begrunnelse: Byantikvaren har blant annet kommet med Veileder for tilgjengelighet til verneverdig bebyggelse i Oslo, det er viktig at de er inne i prosessen tidlig slik at uu-hensyn og vernehensyn ikke kommer i konflikt med hverandre.

Vedlegg: Utdrag fra Oslo kommunes strategiske plan for universell utforming (2009). Side 9: Forutsetninger

Universell utforming forstås slik:

Med universell utforming menes utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forhold slik at virksomhetens alminnelige funksjon kan benyttes av flest mulig.

Tiltak skal følge de syv prinsippene for universell utforming:

- gi like muligheter for bruk
- være fleksibel i bruk
- være enkel og intuitiv i bruk
- gi forståelig informasjon
- ha toleranse for feil
- kreve lav fysisk anstrengelse
- ha størrelse og plass for tilgang og bruk

Rødts forslag til endringsvedtak:

Handlingsplan for universell utforming 2012-2014 vedtas med følgende tillegg og endringer:

Ny overskrift «1. Om handlingsplanen» (etterfølgende nummerering forskyves) med følgende punkter:

- Handlingsplanen evalueres årlig, i oktober, i forbindelse med kommende budsjettbehandling. Det er viktig at dette innarbeides i de administrative rutiner, og følges opp i praksis.
(Første setning vedtatt i BU 28.10.2009)
- Handlingsplanene skal være tre-årige. Neste plan vedtas innen utgangen av 2014.

Endring av punkter under «1. Kompetanse»

- ▲ Ansatte skal gjøres kjent med og bli bevisst om diskriminerings- og tilgjengelighetsloven og prinsipper for universell utforming. Det skal gjennomføres opplæring i universell utforming, både sentralt i bydelsadministrasjonen, og i ytre organer, institusjoner etc. (Den understrekede teksten er tillegg til eksisterende punkt. Teksten er hentet fra forrige plan.)
- ▲ Egne lokaler skal vurderes med hensyn til tilgjengelighet og nødvendige tiltak planlegges og iverksettes. (erstatte «utarbeides» med «planlegges og iverksettes» i eksisterende punkt)

Nye punkter under «2. Samarbeid»

8. Følge opp Byantikvarens arbeid med forvaltningsplan for Birkelunden og gatene omkring, for å sikre en god framdrift og at tiltak for universell utforming kommer med i planen. Planen er av stor betydning også for resten av Thorvald Meyers gate, da alle andre tiltak i denne gata er utsatt inntil planen foreligger.
9. Bydelen skal følge opp at alle valglokaler i bydelen og atkomster til dem tilfredsstillende kravene til universell utforming. Innen utgangen av 2012 bør administrasjonen – i kontakt med det kommunale valgstyret (2011), og ved behov ved kontakt med de aktuelle vaktmestere, sikre seg erklæringer om situasjonen for universell utforming slik den var ved Valg 2011. Spesielle svakheter i og utenfor bydelens valglokaler må identifiseres og utbedres i rimelig tid før valget i 2013.
10. Bydelen skal i kontakt med andre bydeler, som har handlingsplaner for universell utforming, finne ut om feltet kan styrkes ved å se om de har aksjonspunkter vi kan lære av. Dette rapporteres ved evalueringen i oktober 2012.

Tillegg og nytt punkt under «3. Informasjon»

- På bydelens internettsider skal det informeres om vårt arbeid med universell utforming og tilgjengelighet for funksjonshemmede. Nettsidene skal også inneholde lenker til relevant informasjon som er tilgjengelig på andre nettsteder.
(Den understrekede teksten er tillegg til eksisterende punkt.)
- Det skal informeres om arbeidet med universell utforming på bydelssidene i Ditt Oslo, og andre aktuelle steder.

Nytt punkt under «4. Reguleringsaker – møteplasser»

- Byutviklingskomiteen skal gjennomføre befarings i samarbeid med interesseorganisasjoner for funksjonshemmede, for å synliggjøre hvilke tiltak som kan gjøre det lettere for funksjonshemmede å ferdes i bydelen.

Endringer og tillegg under «5. Drift og vedlikehold»

- ⤴ Det skal gjennomføres rutinemessige kontroller for å hindre uheldig bruk av offentlige områder som feilaktig plassering av bord og stoler for utekaféer, vareutvalg foran butikker og andre fysiske hindringer. Det skal vurderes hvordan privatpersoner enklest mulig kan få innrapportert overtramp, for eksempel ved bruk av standardskjema.
(Den understrekede teksten er tillegg til eksisterende punkt.)
- ⤴ Snørydding skal generelt gjennomføres slik at god standard for universell utforming opprettholdes. Også der bydelen ikke har vedlikeholdsansvar skal bydelen være aktiv, blant annet ved henvendelser til ansvarlige etater. Særlig vekt legges på tilgjengelige HC-parkeringsplasser, gangfelt og soner, samt på fortau og holdeplasser og til/fra holdeplass.
(Noe modifisert formulering fra BU 2009. Erstatter punktet «Der bydelen har vedlikeholdsansvar i det offentlige rom for blant annet snørydding, skal god standard for tilgjengelighet ivaretas.»)
- ⤴ Det skal arbeides for flere nedsenkede fortauskanter, ved henvendelser til aktuelle etater, uten å vente på mer omfattende utvikling av strøgsgater etc. Samarbeid innledes med Råd for funksjonshemmede om kartlegging av de mest aktuelle stedene.

Forslag fra SV:

OMK- komiteen mener at handlingsplanen bør bli mer konkret enn det forslaget som foreligger, og viser til Oslo kommunes strategiske plan for universell utforming, der det står følgende på side 10. *Virksomheten skal ha årlige handlingsplaner for gjennomføring av konkrete tiltak. Det er*

viktig at virksomheten setter seg realistiske mål for de enkeltiltakene som skal gjennomføres og at de faktisk blir utført.

Forslag fra A

OMK sender handlingsplanen over til BU for endelig behandling med innsendte forslag fra SV og Rødt uten innstilling fra komiteen.

Voteringsorden:

Det ble først stemt over SVs forslag, deretter over As forslag.

Votering:

Svs forslag falt mot 3 (SV, MDG,R).

As forslag enstemmig vedtatt.

Vedtak:

OMK sender handlingsplanen over til BU for endelig behandling med innsendte forslag fra SV og Rødt uten innstilling fra komiteen.

Behandling i Helse- og sosialkomiteen 18. april:

Bydelsdirektørens forslag til vedtak:

Handlingsplanen 2012-2014 vedtas.

Hs forslag til behandling av saken

Handlingsplan for universell utforming blir behandlet i HSK- komiteen før den sendes videre til BU.

Vs forslag til behandling av saken:

Handlingsplanen tas til orientering og saken oversendes til bydelsutvalget.

Voteringsorden:

H og Vs forslag ble satt opp mot hverandre.

Votering:

Hs forslag til vedtak vedtatt med 7(H, R, MDG, F, 3A) mot 1(V)

Vedtak:

Handlingsplanen for universell utforming blir behandlet i HSK- komiteen før den sendes videre til BU.

Rs forslag til endringsvedtak av handlingsplan for universell utforming 2012-2014.

HANDLINGSPLAN FOR UNIVERSELL UTFORMING 2012-2014

Innledning

Universell utforming er ikke målet i seg selv, men et virkemiddel eller en arbeidsprosess som en kan måle resultatene etter. Derfor må målet om tilgjengelighet omfatte en bred og inkluderende

definisjon av universell utforming, det vil si et samfunn som er inkluderende og sikrer likestilling for alle og som tar opp i seg både fysisk utforming, tilgang til personlig assistanse og opplæring av personell til å yte slik assistanse og valgmuligheter i samsvar med den enkeltes behov.

Denne handlingsplanen inneholder overordnede prinsipper, mål og tiltak for universell utforming innenfor det som er bydelens forvaltningsområde og må ses i sammenheng med strategisk plan og handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse. Samtidig er det viktig at det settes realistiske mål for de enkelttiltak som skal gjennomføres.

- R1 Ny overskrift «1. Om handlingsplanen» (etterfølgende nummerering forskyves) med følgende punkter:
- R2 Handlingsplanen evalueres årlig, i oktober, i forbindelse med kommende budsjettbehandling. Det er viktig at dette innarbeides i de administrative rutiner, og følges opp i praksis.
- R3 Handlingsplanene skal være tre-årige. Neste plan vedtas innen utgangen av 2014.

1. Kompetanse

- Ansatte skal gjøres kjent med og bli bevisst om diskriminerings- og tilgjengelighetsloven og prinsipper for universell utforming. Det skal gjennomføres opplæring i universell utforming, både sentralt i bydelsadministrasjonen, og i ytre organer, institusjoner etc.
 - Egne lokaler skal vurderes med hensyn til tilgjengelighet og nødvendige tiltak planlegges og iverksettes.
- R4
- R5

Ved inngåelse av nye leiekontrakter for bydelens tjenestesteder skal de være universelt utformet.

- Rådet for funksjonshemmede skal brukes aktivt som kompetanseorgan ved gjennomføring av tiltak i bydelens regi, og der bydelen samarbeider med andre etater, som for eksempel opparbeiding av strøkgater.

2. Samarbeid

- Bydelen skal følge opp samarbeidet med andre kommunale etater; blant annet Bymiljøetaten, Plan- og bygningsetaten og Eiendoms- og byfornyelsesetaten, blant annet i reguleringssaker, ved nybygg og arbeider med/i det offentlige rom.
 - Bydelen skal arbeide for at snørydding gjennomføres slik at god standard for tilgjengelighet ivaretas, med særlig vekt på HC-parkeringsplasser, gangfelt, fortau og holdeplasser og atkomst til/fra holdeplass.
 - Bydelen skal arbeide for at ansvarlige etater gir informasjon i universelt format ved grave- og anleggsarbeider, herunder flytting av holdeplasser for trikk og buss.
 - Bydelen skal søke dialog med lokalt næringsliv og næringslivsorganisasjoner med tanke på universell utforming og bedre tilgjengelighet for funksjonshemmede.
- R6 11. Følge opp Byantikvarens arbeid med forvaltningsplan for Birkelunden og gatene omkring, for å sikre en god framdrift og at tiltak for universell utforming kommer med i planen. Planen er av stor betydning også for resten av Thorvald Meyers gate, da alle andre tiltak i denne gata er utsatt inntil planen foreligger.
- R7 12. Bydelen skal følge opp at alle valglokaler i bydelen og atkomster til dem tilfredsstillende kravene til universell utforming. Innen utgangen av 2012 bør administrasjonen – i kontakt med det kommunale valgstyret (2011), og ved behov ved kontakt med de aktuelle vaktmestere, sikre seg erklæringer om situasjonen for universell utforming slik den var ved

Valg 2011. Spesielle svakheter i og utenfor bydelens valglokaler må identifiseres og utbedres i rimelig tid før valget i 2013.

- R8 13. Bydelen skal i kontakt med andre bydeler, som har handlingsplaner for universell utforming, finne ut om feltet kan styrkes ved å se om de har aksjonspunkter vi kan lære av. Dette rapporteres ved evalueringen i oktober 2012.

3. Informasjon

- R9
- På bydelens internettsider skal det informeres om vårt arbeid med universell utforming og tilgjengelighet for funksjonshemmede. Nettsidene skal også inneholde lenker til relevant informasjon som er tilgjengelig på andre nettsteder.
 - Det skal informeres om arbeidet med universell utforming på bydelssidene i Ditt Oslo, og andre aktuelle steder.

4. Reguleringsaker – møteplasser

- Byutviklingskomiteen skal brukes aktivt i høringsaker, blant annet ved å kreve universell utforming i alle overordnede reguleringsplaner og byggeplaner.
- Det skal kreves universell utforming i all utvikling av møteplasser.

5. Drift og vedlikehold

- R10
- Det skal gjennomføres rutinemessig kontroller for å hindre uheldig bruk av offentlige områder som feilaktig plassering av bord og stoler for utekaféer, vareutvalg foran butikker og andre fysiske hindringer. Det skal vurderes hvordan privatpersoner enklest mulig kan få innrapportert overtramp, for eksempel ved bruk av standardskjema.
- R11
- Bydelens parker skal være tilgjengelige for alle.
 - △ Snørydding skal generelt gjennomføres slik at god standard for universell utforming opprettholdes. Også der bydelen ikke har vedlikeholdsansvar skal bydelen være aktiv, blant annet ved henvendelser til ansvarlige etater. Særlig vekt legges på tilgjengelige HC-parkeringsplasser, gangfelt og soner, samt på fortau og holdeplasser og til/fra holdeplass.
 - △ Det skal arbeides for flere nedsenkede fortauskanter, ved henvendelser til aktuelle etater, uten å vente på mer omfattende utvikling av strøkgater etc. Samarbeid innledes med Råd for funksjonshemmede om kartlegging av de mest aktuelle stedene.
- R12
- R13

6. Frivillige organisasjoner

- Ved tildeling av tilskudd til frivillige organisasjoner skal universell utforming og tilrettelegging for mennesker med funksjonsnedsettelse vektlegges.

Voteringsorden:

Komiteen stemte over Rs forslag punktvis fra R1-13

Votering:

- R1) Falt mot 3(2A, 1 R)
 R2) Vedtatt med 5 (3A, V, R) mot 3(F, H, MDG)
 R3) Falt mot 4(3A, R)
 R4) Vedtatt med 5 (MDG, R, 3A) mot 3(H, F, V)
 R5) Vedtatt med 7 (3A, H, MDG, R, V) mot 1(F)
 R6) Vedtatt med 5(MDG, R, 3A) mot 3(H, F, V)
 R7) Vedtatt med 6, (3A, MDG, V, R) mot 2(H, F)

- R8) Vedtatt med 5(R, V,3A)mot (F, MDG, H)
 R10) Vedtatt med 7(3A, R,H,V)mot 1(F)
 R11) Vedtatt med(H,3A,V,MDG,R)mot 1(F)
 R12) Vedtatt med (3A, R, MDG, V)mot 2(F, H)
 R13) Vedtatt med 6(3A, R, MDG, V)mot 2(F, H)

Vedtakk:

HANDLINGSPLAN FOR UNIVERSELL UTFORMING 2012-2014

Innledning

Universell utforming er ikke målet i seg selv, men et virkemiddel eller en arbeidsprosess som en kan måle resultatene etter. Derfor må målet om tilgjengelighet omfatte en bred og inkluderende definisjon av universell utforming, det vil si et samfunn som er inkluderende og sikrer likestilling for alle og som tar opp i seg både fysisk utforming, tilgang til personlig assistanse og opplæring av personell til å yte slik assistanse og valgmuligheter i samsvar med den enkeltes behov.

Denne handlingsplanen inneholder overordnede prinsipper, mål og tiltak for universell utforming innenfor det som er bydelens forvaltningsområde og må ses i sammenheng med strategisk plan og handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse. Samtidig er det viktig at det settes realistiske mål for de enkelttiltak som skal gjennomføres.

R2

- Handlingsplanen evalueres årlig, i oktober, i forbindelse med kommende budsjettbehandling. Det er viktig at dette innarbeides i de administrative rutiner, og følges opp i praksis.

R4

1. Kompetanse

- Ansatte skal gjøres kjent med og bli bevisst om diskriminerings- og tilgjengelighetsloven og prinsipper for universell utforming. Det skal gjennomføres opplæring i universell utforming, både sentralt i bydelsadministrasjonen, og i ytre organer, institusjoner etc.
- Egne lokaler skal vurderes med hensyn til tilgjengelighet og nødvendige tiltak planlegges og iverksettes. Ved inngåelse av nye leiekontrakter for bydelens tjenestesteder skal de være universelt utformet.

R5

- Rådet for funksjonshemmede skal brukes aktivt som kompetanseorgan ved gjennomføring av tiltak i bydelens regi, og der bydelen samarbeider med andre etater, som for eksempel opparbeiding av strøkgater.

2. Samarbeid

- Bydelen skal følge opp samarbeidet med andre kommunale etater; blant annet Bymiljøetaten, Plan- og bygningsetaten og Eiendoms- og byfornyelsesetaten, blant annet i reguleringsaker, ved nybygg og arbeider med/i det offentlige rom.
- Bydelen skal arbeide for at snørydding gjennomføres slik at god standard for tilgjengelighet ivaretas, med særlig vekt på HC-parkeringsplasser, gangfelt, fortau og

holdeplasser og atkomst til/fra holdeplass.

- Bydelen skal arbeide for at ansvarlige etater gir informasjon i universelt format ved grave- og anleggsarbeider, herunder flytting av holdeplasser for trikk og buss.
 - Bydelen skal søke dialog med lokalt næringsliv og næringslivsorganisasjoner med tanke på universell utforming og bedre tilgjengelighet for funksjonshemmede.
- R6 14. Følge opp Byantikvarens arbeid med forvaltningsplan for Birkelunden og gatene omkring, for å sikre en god framdrift og at tiltak for universell utforming kommer med i planen. Planen er av stor betydning også for resten av Thorvald Meyers gate, da alle andre tiltak i denne gata er utsatt inntil planen foreligger.
- R7 15. Bydelen skal følge opp at alle valglokaler i bydelen og atkomster til dem tilfredsstillende kravene til universell utforming. Innen utgangen av 2012 bør administrasjonen – i kontakt med det kommunale valgstyret (2011), og ved behov ved kontakt med de aktuelle vaktmestere, sikre seg erklæringer om situasjonen for universell utforming slik den var ved Valg 2011. Spesielle svakheter i og utenfor bydelens valglokaler må identifiseres og utbedres i rimelig tid før valget i 2013.
- R8 16. Bydelen skal i kontakt med andre bydeler, som har handlingsplaner for universell utforming, finne ut om feltet kan styrkes ved å se om de har aksjonspunkter vi kan lære av. Dette rapporteres ved evalueringen i oktober 2012.

3. Informasjon

- På bydelens nettsider skal det informeres om vårt arbeid med universell utforming og tilgjengelighet for funksjonshemmede. Nettsidene skal også inneholde lenker til relevant informasjon som er tilgjengelig på andre nettsteder.
- Det skal informeres om arbeidet med universell utforming på bydelssidene i Ditt Oslo, og andre aktuelle steder.

4. Reguleringsaker – møteplasser

- Byutviklingskomiteen skal brukes aktivt i høringsaker, blant annet ved å kreve universell utforming i alle overordnede reguleringsplaner og byggeplaner.
- Det skal kreves universell utforming i all utvikling av møteplasser.

5. Drift og vedlikehold

- R10 • Det skal gjennomføres rutinemessig kontroller for å hindre uheldig bruk av offentlige områder som feilaktig plassering av bord og stoler for utekaféer, vareutvalg foran butikker og andre fysiske hindringer. Det skal vurderes hvordan privatpersoner enklest mulig kan få innrapportert overtramp, for eksempel ved bruk av standardskjema.
- R11 • Bydelens parker skal være tilgjengelige for alle.
- R12 ▲ Snørydding skal generelt gjennomføres slik at god standard for universell utforming opprettholdes. Også der bydelen ikke har vedlikeholdsansvar skal bydelen være aktiv, blant annet ved henvendelser til ansvarlige etater. Særlig vekt legges på tilgjengelige HC-parkeringsplasser, gangfelt og soner, samt på fortau og holdeplasser og til/fra holdeplass.
- R13 ▲ Det skal arbeides for flere nedsenkede fortauskanten, ved henvendelser til aktuelle etater, uten å vente på mer omfattende utvikling av strøkgater etc. Samarbeid innledes med Råd for funksjonshemmede om kartlegging av de mest aktuelle stedene.

6. Frivillige organisasjoner

- Ved tildeling av tilskudd til frivillige organisasjoner skal universell utforming og tilrettelegging for mennesker med funksjonsnedsettelse vektlegges.

Behandling i Eldrerådet 23. april:**Bydelsdirektørens forslag til vedtak:**

Handlingsplan for universell utforming 2012-2014 vedtas.

Vedtak:

Handlingsplanen for universell utforming 2012- 2014 tas til orientering.

Behandling i Ungdomsrådet 23. april:**Behandling i Rådet for funksjonshemmede 24. april:****Rådets for funksjonshemmede merknader til handlingsplan for universell utforming:****1) Kompetanse:**

Generelt: Rådet for funksjonshemmede kjenner godt til denne problematikken og vil gjerne være med å informere om universell utforming.

2)Samarbeid

Kulepunkt 2:

Snørydding: God standard burde presiseres og bør innebære at man kommer frem med manuell rullestol. Det er viktig at man prioriterer de områdene der man melder inn behov.

HC- parkeringsplasser: Rådet mener det er viktig at HC- parkeringsplassene er store nok, og at de er tydelig merket.

Kulepunkt 4: Rådet for funksjonshemmede bes om å ta med råd med hensyn til dialog med næringslivet.

3)Informasjon:

Kulepunkt 1: Rådet ønsker at bydelens nettsider henviser til kilder der finner man finner mer informasjon om universell utforming.

Rådet vil gjerne bli brukt til informere Næringssetaten og skjenkekontrollører om universell utforming

4) Reguleringsaker/ møteplasser

Generelt: Rådet mener det er viktig å få en avveining mellom vern av bygg og universell utforming og tilretteleggelse.

5) Drift og vedlikehold

Kulepunkt 2:

Dette må også gjelde Kubaparken, som ikke er tilrettelagt i forbindelse med adkomsten til parken.

6)Frivillige organisasjoner

Generelt: Ved tildeling av tilskudd og tillatelse til arrangementer skal universell utforming vektlegges.

Behandling i bydelsutvalget:

Vedtak: